

A Pécsi Ítéltábla a dr. Bajtai Dezső ügyvéd (címe) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a dr. Rása Mirtill jogtanácsos által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Pécsi Törvényszék 2017. január 31. napján kelt 32.P.20.804/2016/7. számú ítélete ellen az alperes által 8. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 78.000 (hetvennyolcezer) forint együttes első- és másodfokú per költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2005. augusztus 4. napján kölcsönszerződést kötött az alperessel 2.500.000 forint kölcsön folyósítására, 120 hónap futamidőre, deviza alapú, változó kamatozású konstrukcióban egy F típusú személygépkocsi megvásárlására. A havi törlesztőrészek összege 26.579 forint, az éves induló hiteldíjmutató 5,17%, az éves induló ügyleti kamat 5,5% volt.

A kölcsönszerződés egyedi része szerint a gépjármű törzskönyvének jogosultja - amennyiben a bank a szerződés mellékletét képező hatóságnak címzett kérelemben nem felfüggesztést kér - az alperesi pénzügyi intézmény. Rögzítették azt is, hogy a kölcsönszerződés egyedi része kizárólag az **XXXX-0000** számú általános szerződési feltételekkel, illetve annak esetleges módosításaival együtt érvényes, amelynek a vételi jogos és az adásvételi szerződéssel együtt történő átvételét és megértését az adós a szerződés aláírásával igazolta.

A kölcsönszerződés megkötésével egyidejűleg a felek a perbeli gépjárműre vételi jogot alapítottak, és annak biztosítására elidegenítési és terhelési tilalmat kötöttek ki. A szerződés 9. pontja szerint a vételi jog a gépjármű forgalmi engedélyének a felperes, mint tulajdonos nevére történő kiállításától számított öt évig illeti meg az alperest. Amennyiben az alperes eddig az időpontig vételi jogával nem él, és/vagy a felperesnek a kölcsönszerződés szerinti fizetési kötelezettsége maradéktalanul kiegyenlítésre kerül, az alperes vételi joga megszűnik. Amennyiben az alperes vételi joga megszűnik, úgy a birtokában lévő, a vételi jog tárgyát képező gépjármű törzskönyvét, valamint az alperes javára a forgalmi engedélybe és gépjármű törzskönyvébe bejegyzett rendelkezési korlátozás illetékes hatóságnál történő törléséhez szükséges nyilatkozatot haladéktalanul kiadja a felperes részére.

Ugyanezen a napon a felperes, mint eladó és az alperes, mint vevő között adásvételi szerződés is létrejött a perbeli gépjárműre, azzal, hogy a szerződés hatálybalépésének időpontja vagy az azt követő nap, amikor a vételi jog gyakorlásának a feltételei fennállnak, de a vevő az adásvételi szerződés hatálybalépésének érdekében vételi jogát nem gyakorolja, vagy az azt megelőző nap, amikor az eladó ellen csőd-, felszámolási- vagy végelszámolási eljárás iránt benyújtott kérelmet a bíróság érkeztette, vagy az azt megelőző nap, amikor az eladó ellen indult végrehajtási eljárás során a foglalás elrendelésre került. Az adásvételi szerződés 12. pontja értelmében, ha a szerződés alapján a bank a gépjármű tulajdonjogát nem szerzi meg, és az eladó a kölcsönszerződésből eredő valamennyi tartozását maradéktalanul kiegyenlíti, úgy az adásvételi szerződés megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal megszűnik. Ebben az esetben a bank haladéktalanul kiadja az eladó részére az adásvétel tárgyát képező gépjármű bank birtokában lévő törzskönyvét.

A deviza alapú konstrukcióra kidolgozott **XXXX-0000** számú általános szerződési feltételek (továbbiakban ÁSZF) 4. pontja szerint az adós tudomásul veszi, hogy a bank javára bejegyzésre került korlátozásokat a kölcsönszerződésből eredő tartozása maradéktalanul kiegyenlítéséig nem jogosult törölni, és ezen időpontig kizárólag a bank jogosult a törzskönyv hatóságtól történő átvételére és őrzésére, valamint az afeletti rendelkezésre. A bank a birtokába került törzskönyvet a szerződés megszűnését követően akkor bocsátja az adós rendelkezésére, illetve a felfüggesztett törzskönyv kiállítását az adós költségén akkor kéri az illetékes hatóságtól - amennyiben erre lehetősége van, úgy közvetlenül az adóst megjelölve a törzskönyv jogosultjaként -, ha az adós a szerződésből eredő valamennyi fizetési kötelezettségének maradéktalanul eleget tett.

Az ÁSZF 10. pontja értelmében a bankot a kölcsönszerződéséből eredő követelése erejéig - a biztosítéki szerződéstől függően - ingó jelzálogjog vagy vételi (opciós) jog illeti meg a kölcsönszerződés egyedi részében meghatározott gépjárművön. Az adós tudomásul veszi, hogy a bank jogosult a jelzálogból vagy a vételi jogából eredő és az adásvételi szerződés alapján fennálló jogai gyakorlására, ha a szerződés bármely okból a bank által azonnali hatállyal felmondásra kerül.

Az alperes 2013. október 4. napján kiadta a törlési engedélyt, és hozzájárult ahhoz, hogy a felperes nevére kiállított gépjármű forgalmi engedélyből, illetve az okmányiroda nyilvántartásából a vételi jog, a törlési jelzálogjog, valamint az elidegenítési és terhelési tilalom törlésre kerüljön. A gépjármű törzskönyvének kiadásától azonban elzárkózott, arra hivatkozással, hogy a felperes a kölcsönszerződésből eredő teljes tartozását nem fizette meg.

A felperes a permegszüntetéssel nem érintett, módosított keresetében a gépjármű törzskönyvének kiadására kérte kötelezni az alperest.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Álláspontja szerint az ÁFSZ 4. pontjából következően a törzskönyvet mindaddig jogosult birtokolni, amíg a felperesnek tartozása áll fenn. A gépjármű törzskönyvének birtokban tartása atipikus biztosítékként került kikötésre, amely a szerződéses szabadság elvével összhangban áll, jogszabályba ütköző szerződési feltételnek nem tekinthető.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy tizenöt napon belül adja ki a felperesnek a **XXX-000** forgalmi rendszámú **F** típusú gépjármű törzskönyvét, továbbá marasztalta az elsőfokú perköltségben. Határozatának indokolása szerint az opciós szerződés 4. pontjából következően a felek nem a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettség, hanem a vételi jog biztosítására kötötték ki a vételi joggal terhelt gépjármű elidegenítési és terhelési tilalmát. Erre enged következtetni az ÁFSZ 10. pontja is, amely a kölcsönszerződésből eredő követelések biztosítékai

között nem sorolja fel a törzskönyv birtokban tartásának lehetőségét. Az opciós jog megszűnésével együtt a járulékos jogosultságok is megszűntek, így az alperesnek nincs érvényes jogcíme a törzskönyv birtokban tartására.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását, és a felperes keresetének elutasítását kérte. A fellebbezésben foglaltak szerint az ÁSZF 4. pontja határozottan rögzíti a törzskönyv birtokban tartásának önálló biztosítéki jellegét, ugyanis ott a vételi jog alapítására, a vételi jogos megállapodásra nem történt utalás. Ezzel a szabályozással az volt a célja, hogy a hosszabb futamidejű kölcsönszerződések esetére is önálló biztosítékként megteremtse a törzskönyv birtoklásának jogát. Álláspontja szerint az ÁSZF 10. pontjából nem következik, hogy csak az ott felsoroltak jelenthetik a kölcsönszerződésből eredő követelések biztosítékát. Számtalan egyéb biztosítékot pl. kezességet kikötöttek a szerződésben, amelyek az ÁFSZ 10. pontjában ugyancsak nem szerepelnek. Utalt az egyedi kölcsönszerződés azon rendelkezésére is, amely szerint a gépjármű törzskönyv jogosultja - amennyiben a szerződés mellékletét képező hatóságnak címzett kérelemben felfüggesztést nem kér - az alperesi pénzügyi intézmény.

A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés alapos.

Az elsőfokú bíróság által egyébként helyesen megállapított tényállást a másodfokú bíróság az elsőfokú eljárásban csatolt okiratok tartalma alapján az alábbiakkal egészíti ki:

Az ÁSZF 4. pont tizedik bekezdése szerint az adós tudomásul veszi, hogy a bank, mint a törzskönyv kizárólagos jogosultja a futamidő során bármikor jogosult a törzskönyv kiállítását kérni az illetékes hatóságtól, a bank jogosult azt kizárólag átvenni és a kölcsönszerződésből eredő valamennyi tartozás kiegyenlítéséi megőrizni.

A perbeli kölcsönszerződéshez kapcsolódó, felülvizsgált elszámolás szerint a felperes lejárt tartozása 2015. április 17. napján 570.811 forint, nem esedékes tőketartozása 105.664 forint volt. Az alperes a kölcsönszerződést 2015. június 15. napján azonnali hatállyal felmondta, kimutatása szerint a felperes tartozása ebben az időpontban 624.103 forint volt.

A tényállás fentiek szerinti kiegészítésére is figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetéseket vont le.

Az elsőfokú bíróság 32.P.20.804/2016/4. számú részbeni permegszüntető végzése folytán az elsőfokú eljárás tárgyát az illetékességi kikötés tisztességtelenségének megállapítása mellett a gépjármű törzskönyvének kiadására irányuló kereset képezte. A fellebbezési eljárásban pedig a másodfokú bíróságnak kizárólag abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az alperes törzskönyv birtoklási jogosultsága atipikus, vagy járulékos biztosítéknak tekinthető-e.

Az elsőfokú eljárásban sem volt vitatott, hogy az alperes opciós joga a gépjármű felett megszűnt, így ennek alapján nem volt jogosult a törzskönyv birtokban tartására. Az alperes tehát köteles a törzskönyvet kiadni, kivéve ha a felek között fennálló egyéb szerződéses jogviszony lehetővé teszi részére a törzskönyv birtoklását.

A másodfokú bíróság elsőfokú bíróságtól eltérő álláspontja szerint az adásvételi szerződés 12. pontja, illetve a kölcsönszerződés részét képező ÁSZF 4. pontja - annak tartalma alapján - a törzskönyv birtoklását az egyéb szerződést biztosító járulékos szerződésektől, így az opciótól és a halasztott hatályú adásvételi szerződéstől függetlenül egy önálló, atipikus biztosítékként szabályozza. A törzskönyv birtokban tartásának biztosítéki szerepét elsősorban az indokolta, hogy a vételi jog legfeljebb öt évre lehet biztosíték, a kölcsön futamideje azonban tíz év. Ezt követően tehát ha az alperesnek a törzskönyvet ki kellene adnia, a fennálló hátralék lényegében biztosíték nélkül maradna, a törzskönyvet és a gépjárművet az alperes a halasztott hatályú adásvételi szerződés hatálybalépéséig nem tudná megőrizni, a felek között létrejött további szerződés értelmét veszítené. A szerződés többszörös biztosítása a felperes érdekeivel sem állt ellentétben, hiszen ez tette lehetővé számára hosszabb futamidejű, tíz éves kölcsön felvételét.

Egyetértett a másodfokú bíróság az alperesnek azzal a fellebbezési hivatkozással is, hogy az ÁSZF 10. pontja nem a kölcsönszerződés biztosítékainak taxatív felsorolását tartalmazza. Az a körülmény tehát, hogy a felek e pontban a törzskönyv birtoklásának jogát nem kötötték ki, önmagában nem zárja ki a törzskönyv birtokban tartásának atipikus biztosítéki jellegét.

A feleket az 1959. évi Ptk.200.§ (1) bekezdésében írt szerződéskötési szabadság alapján megillette az a jog, hogy a szerződésüket atipikus módon biztosítsák. Ezt a polgári jog diszpozitív rendelkezései nem tiltják, és az ilyen atipikus biztosíték adására irányuló megállapodás - eltérően más pénzügyi intézmény általános szerződési feltételeitől (BH2017.63., BH2017.95.) - a perbeli ÁSZF-ből kétségekívül megállapítható volt (Kúria Pfv.VI.20.295/2016/7. szám, Kúria Pfv.I.21.202/2015/4. szám).

A felek szándéka tehát arra irányult, hogy a törzskönyv addig legyen az alperes birtokában, amíg a felperes fennálló tartozása teljes egészében kiegyenlítésre nem kerül. A felülvizsgált elszámolás szerint a felperesnek a mai napig tartozása áll fenn az alperessel szemben, vagyis az alperes az atipikus biztosíték alapján jogszerűen tartja magánál a törzskönyvet.

A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.256/A.§ (6) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és a keresetet elutasította.

Az alperes sikeres fellebbezése folytán pernyertes lett mind az első fokú, mind pedig a fellebbezési eljárásban, ezért a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján a felperes köteles részére együttes első-és másodfokú perköltséget fizetni. Ez magában foglalja az alperes által lerótt 48.000 forint fellebbezési illetéket, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (3) és (5) bekezdése alapján megállapított 20.000 forint elsőfokú és 10.000 forint másodfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjat.

A másodfokú bíróság az ítéletét tárgyaláson kívül hozta meg a Pp. 256/A.§ (1) bekezdés *f)* pontjára és (3) bekezdésére figyelemmel.

Pécs, 2017. június 28.

. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Dr. Voggyicska Petra s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró